

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2022-08-31
Stockholm

Mål nr
F 4517-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-03-30 i mål nr F 1567-21, se bilaga A

PARTER

Klagande
O.Å.

Ombud: Jur.kand. T.d.P.

SAKEN

Debitering av förrättningskostnad
(Lantmäterimyndighetens fakturanr 899854202)

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom såvitt avser lantmäterimyndighetens debiteringsbeslut enligt fakturanummer 899854202 fastställer Mark- och miljööverdomstolen förrättningskostnaden till 30 000 kr.
2. Mark- och miljööverdomstolen fastställer mark- och miljödomstolens domslut i fråga om rättegångskostnader där.
3. Mark- och miljööverdomstolen avslår yrkandet om ersättning för rättegångskostnader här.

Dok.Id 1823246

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

O.Å. har yrkat att den debiterade förrättningskostnaden ska sättas ned, i första hand till 10 000 kr och i andra hand till ett skäligt belopp. Han har även yrkat ersättning för rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen och i Mark- och miljööverdomstolen. O.Å. har anfört i huvudsak detsamma som i mark- och miljödomstolen.

Lantmäteriet har avstyrkt ändring av debiteringsbeslutet och anfört i huvudsak detsamma som i mark- och miljödomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Utgångspunkter

O.Å. ansökte om fastighetsbestämning i februari 2020. Av ansökan jämte bifogad karta framgick att ansökan avsåg fastighetens samtliga gränser. Lantmäterimyndigheten utgick emellertid från att ansökan endast omfattade bestämning av fastighetens gränser i vatten. Med den förutsättningen lämnades en prisuppskattning om ca 55 000 kr. I början av november 2020 uppdagade myndigheten sitt misstag och lämnade en justerad prisuppskattning om 150 000–200 000 kr. I januari 2021 återkallade O.Å. sin ansökan varpå förrättningen ställdes in och i februari 2021 beslutade lantmäterimyndigheten att debitera O.Å. 55 080 kr, motsvarande 34,65 timmars arbete. Ett avdrag för 8 timmars arbete hade härvid gjorts för att kompensera för merarbete som föranletts av myndighetens misstag.

Avgifter för lantmåteriförrättningar är författningsstyrda och lantmäterimyndigheten ska debitera förrättningskostnader efter principen om full kostnadstäckning. Enligt huvudregeln ska avgiften beräknas efter den tid som behövs för handläggning av förrättningen och införande i fastighetsregistret, se 4 § förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmåteriförrättningar. Ersättning ska inte betalas för merarbete på grund av oriktigt förfarande, felmätning eller felräkning försakad av lantmäterimyndigheten (se andra punkten till 1 § Lantmäteriets föreskrifter till förordningen om avgifter vid lantmåteriförrättningar, LMFS 2019:4).

Utgångspunkten är att vardera parten ska stå sin rättegångskostnad i mål om debitering av förrättningskostnader. En sakägare som vinner ett sådant mål kan dock få ersättning för rättegångskostnad om det finns synnerliga skäl, se 16 kap. 14 a och 17 kap. 3 §§ fastighetsbildningslagen (1970:988).

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömningar

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att det saknas skäl att ifrågasätta att den redovisade tiden motsvarar faktisk arbetstid. Det har inte träffats något avtal om fast pris och lantmäterimyndighetens lämnade prisuppskattningar utgör i sig inte skäl för att sätta ned den debiterade kostnaden (jfr t.ex. MÖD 2016:16).

Ansökan avsåg fastighetens samtliga gränser. Av utredningen framgår att mer än hälften av den redovisade arbetstiden avser tid efter att lantmäterimyndighetens misstag uppdagats. En stor del av denna tid har ägnats åt diskussioner, som syftat till att lösa den uppkomna situationen, och därmed sammanhängande beredningsåtgärder. Det kan inte anses skäligt att O.Å. får svara för mer än en mindre del av denna tidsåtgång. Mark- och miljööverdomstolen anser mot den bakgrunden att den debiterade kostnaden bör sättas ned till 30 000 kr.

Målet har rört en begränsad fråga som inte varit juridiskt eller tekniskt komplex (jfr rättsfallet NJA 2017 s. 503). Det har inte heller i övrigt framkommit tillräckliga skäl för att tillerkänna O.Å. ersättning för rättegångskostnader.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Lars Olsson, referent, och Rikard Backelin samt tekniska rådet Jan Gustafsson.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Katja Åkerblom.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-03-30
meddelad i
Nacka

Mål nr F 1567-21

PARTER

Klagande
O.Å.

Ombud: Jur.kand. T.d.P.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets debiteringsbeslut den 16 februari 2021 i ärende nr AB20281

SAKEN

Debitering av förrättningskostnad

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.
2. Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om ersättning för rättegångskostnader.

BAKGRUND

O.Å. ansökte den 18 februari 2020 om fastighetsbestämning berörande bl.a. A i Österåkers kommun. Sedan ansökan återkallats, ställde Lantmäteriet (LM) in förrättningen den 4 februari 2021 och beslutade att förrättningskostnaden ska betalas av O.Å.. Den 16 februari 2021 ställde LM ut en slutfaktura om 55 080 kr.

O.Å. har överklagat LM:s debiteringsbeslut.

YRKANDEN

O.Å. har yrkat att mark- och miljödomstolen ska ändra debiteringsbeslutet i första hand så att förrättningskostnaderna sätts ner till 10 000 kr, och i andra hand att förrättningskostnaderna sätts ner till ett skäligt belopp.

O.Å. har även yrkat att han ska tillerkännas ersättning för rättegångskostnader med 10 625 kr inklusive mervärdesskatt.

LM har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN

Parterna har anfört i huvudsak följande.

O.Å.

Bakgrund

O.Å. ansökte, som lagfaren ägare av fastigheten A, den 17 februari 2020 om fastighetsbestämning avseende gränserna för fastigheten A.

Ansvarig förrättningslantmätare (flm) kontaktade O.Å. för första gången den 5 oktober 2020. Kontakten skedde genom ett telefonsamtal där information lämnades om att en utredning var genomförd och upprättad, en kartbeställning gjord och att beräknad väntetid för kartarbetet var ca 3–8 veckor. Efter detta skulle kallelse till sammanträde skickas ut. Samma dag skickade flm ett mejl till med information om att uppskattat pris för förrättningen var ca 55 000 kr och att beslut i ärendet beräknades tas under november.

Den 6 november skickade flm ett mejl med en fråga om flm tolkat ansökan fel. Flm uppgav att hon tolkat ansökan som att den endast avsåg bestämning av fastighetens gränser i vatten. O.Å. återkopplade till flm att ansökan avsåg fastighetsbestämning av fastighetens samtliga gränser, precis som ansökan angav. Den 10 november kontaktade flm på nytt O.Å. per telefon och informerade om att fältarbete krävs för fastighetsbestämningen av gränser i vatten. Flm medgav, vilket även dokumenterades i ärendets dagbok, att hon missat att beräkna denna arbetskostnad när priset för ärendet uppskattades. Flm uppgav då ett nytt uppskattat pris för förrättningen om ca 150 000 kr.

I ett nytt mejl den 12 november skriver flm till O.Å. att priset för förrättningen återigen måste justeras till 150 000 - 200 000 kr. Flm begärde därefter att O.Å. skulle yttra sig i ärendet angående om han fortfarande ville genomföra ansökt förrättning eller om han ville återkalla ansökan. Yttrandetiden sattes till den 20 november 2020, dvs. endast en vecka senare. I samband med begäran om yttrande kontakta O.Å. ett ombud för juridisk rådgivning och hjälp med yttrandet och den fortsatta handläggningen av ärendet. O.Å. begärde även anstånd med att inkomma med yttrandet för att kunna anlita ombud samt att ombudet skulle få skälig tid att läsa in sig på ärendet. Flm nekade utökad svarstid i mejl den 13 november 2020.

Ombudet kontaktade därefter flm direkt och redogjorde för behovet och skäl för anstånd. Anstånd medgavs därefter till och med den 4 december 2020. O.Å. yttrade sig i ärendet, genom sitt ombud, den 2 december 2020 och yrkade då i första hand att fastighetsbestämning enligt ansökan, d.v.s. avseende fastighetens samtliga gränser, skulle genomföras och att förrättningskostnaden skulle tas ut i enlighet med det ursprungligen angivna priset, 55 00 kr, med eventuellt påslag om maximalt 15 procent. I andra hand återkallades ansökan, med kravet att förrättningskostnad skulle tas ut upp till det belopp som kunde anses skäligt om O.Å. fått en korrekt prisuppgift vid första sakägarkontakten och därmed hade kunnat återkalla ansökan innan några större utredningsinsatser företagits i ärendet. Skäligt belopp bedömdes uppgå till maximalt 10 000 kr.

I yttrandet begärdes även ett arbetsmöte för att diskutera den uppkomna situationen och innehållet i yttrandet. O.Å. begärde att enhetschef skulle delat vid mötet, alternativt lämna skriftliga kommentarer avseende O.Å. yrkanden.

LM fann inte skäl för arbetsmöte och bokade därför inte in något sådant möte. Enhetschef har inte lämnat kommentarer över O.Å. yttrande, mer än att hänvisa frågor i ärendet till ansvarig flm, informerat om möjligheten att överklaga fakturor samt möjligheten att ansöka om skadestånd.

O.Å. efterfrågade efter detta vad kostanden skulle bli för att bestämma endast fastighetens gränser i vatten, så som flm misstolkat ansökan från början, samt vilket fast pris LM kunde erbjuda för åtgärden. Flm återkom den 18 december 2020 med uppgift om ett uppskattat pris om 140 000 kr, och ett erbjudande om fast pris för förrättningen på samma belopp, dvs. 140 000 kr. Flm erbjöd även ett fast pris för bestämning av fastighetens samtliga gränser, det som O.Å. ursprungligen ansökt om, på 175 000 kr.

Den 11 januari 2021 återtog O.Å. sitt tidigare förstahandsyrkande men vidhöll andrahandsyrkandet, dvs. O.Å. återkallade ansökan om fastighetsbestämning, och begärde att LM skulle ta ut en förrättningskostnad om maximalt 10 000 kr.

Lantmäteriet beslutade den 4 februari 2021 att ställa in förrättningen.
Den 16 februari 2021 skickas en slutfaktura ut på ett belopp om 55 080 kr.

Beräkning av kostnader

O.Å. har initialt inte efterfrågat något anbud om fast pris på förrättningskostnaden och är medveten om att förrättningskostnaden i och med detta ska beräknas utifrån den faktiskt nedlagda tiden i ärendet. O.Å. har däremot önskat en ungefärlig prisuppgift och flm har lämnat en sådan på ca 55 000 kr. Den första prisjusteringen från den 10 november innebar en ökning från 55 000 kr till 150 000 kr, dvs, en ökning på 95 000 kr, eller ca 273 procent. Den andra prisjusteringen från den 12 november innebar en ny ökning på ca 33 procent från senast angivna pris. LM erbjöd senare fast pris i ärendet. Fast pris för fastighets-bestämning avseende fastighetens vattengränser sattes till 140 000 kr, dvs. en prisökning om ca 255 procent från det ursprungligen angivna priset. För bestämning av fastighetens samtliga gränser erbjöds ett fast pris om 175 00 kr, dvs. en prisökning om ca 318 procent från det ursprungligen angivna priset. Även om 36 § konsumenttjänstlagen inte är direkt tillämplig på lantmåteriförrättningar enligt praxis, kan det inte anses skäligt att en myndighet ska kunna ange en ungefärlig prisuppgift för en förrättning där ansökan är tydlig, och sedan avvika från lämnad prisuppgift med över 300 procent.

Enligt LMFS 2019:4 ska ersättning inte betalas för merarbete på grund av oriktigt förfarande eller felräkning. Den av O.Å. ingivna ansökan är tydlig avseende ansökt åtgärd och till ansökan bifogades även en karta där det tydligt framgår att ansökan avser gränser både på land och i vatten. Att gränser på land inte diskuterades under telefonsamtalet den 5 oktober förtar inte flm ansvaret för att noggrant läsa ansökan och utifrån denna göra en planering samt tidsuppskattning av ärendets handläggning, 4 kap. 25 § FBL.

Flm har under telefonsamtal med O.Å. den 10 november 2020, och även skriftligen i dagboken, medgett att hon tolkat ansökan felaktigt och missat att ansökan även avsåg fastighetsbestämning av gränser på land. Detta misstag av flm har myndigheten att ansvara för, det ska inte belasta sökanden, som ingivit en klar och tydlig ansökan och haft att förvänta sig att den prisuppgift som lämnades vid den förta sakägarkontakten ungefärligen skulle motsvara den totala förrättningskostnaden.

Vid en uppskattning av förrättningskostnaden ska flm beakta både sin egen och andras nödvändiga arbetsinsatser, såsom mätingenjörers tid för utredning, mätning och framtagande av förrättningskarta. Om inte andras arbetsinsatser kan beräknas av flm ska dessa tydligt förbehållas det till sökanden förmedlade priset, alternativt inget pris förmedlas förrän dessa andra arbetsinsatser har kunnat bedömas. I detta fall har flm vid en uppskattning av priset ansett att fältarbete inte behövdes. I dagboken är detta angivet som en "miss" av flm. Detta misstag ska inte belasta sökanden, utan ska anses ligga inom myndighetens ansvar då det fråga om en kompetensbrist hos ansvarig flm. Om flm tidigt i ärendet hade kopplat in en mätningssingenjör eller mer erfaren flm hade denne kunnat ge sin uppfattning om behovet av fältarbete och dessa kostnader hade kunnat räknas in i det ursprungligen beräknade priset. O.Å. hade då fått en korrekt första prisuppgift att ta ställning till. Brister i Lantmäteriets rutiner eller kompetensbrist hos flm ska inte belasta sökanden, utan måste bäras av myndigheten.

Myndighetsutövning

I och med LM:s handläggning av ärendet samt sakägarkontakter har sökanden, gång på gång, fått felaktig information av LM avseende hur ärendet kommer att handläggas samt kostnaderna för att genomföra ärendet i enlighet med ansökan. Enligt uttalanden i förarbetena utgör en lantmåteriförrättning i sin helhet myndighetsutövning (se prop. 1993/94:214 s. 16 f. och prop. 1995/96:78 s. 57 ff.). Vid en förrättning har således LM att följa FL samt de uttalanden om dess tolkning som gjorts av domstol, JO och JK.

Enligt 6 § FL ska en myndighet se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen på ett korrekt sätt. Hjälpens ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Kontakterna i detta ärende kan knappast anses ha varit enkla och smidiga för den enskilde, O.Å., när han utan någon som helst förvarning fått nya uppgifter om priset som avviker från tidigare uppgifter från myndigheten och avvikelserna varit på fler hundra procent. Möjligheten för O.Å. att

förutse detta har varit obefintliga och hans förtroende för myndigheten har allvarligt skadats av detta beteende från myndighetens sida.

O.Å. vill även påtala att denna ursprungligen nekades skälig svarstid samt skälig tid för att anlita juridiskt ombud i samband med att LM begärde att O.Å. skulle yttra sig om denna ville fortsätta handläggningen av ärendet eller återkalla ansökan med anledning av de nya prisuppgifterna i ärendet, se mejl från flm till O.Å. den 13 november 2020.

Handläggningen av ärendet kan knappast anses ha varit snabb, enkel och kostnads-effektiv då myndigheten på ett tidigt stadium slarvat vid läsningen av ansökan och därför missat ärendets omfattning. Flera omtag har fått ske av ärendet och sakägar-kontakter har gjorts som annars hade kunnat undvaras om en korrekt prisuppgift hade lämnats från början. Om en korrekt prisuppgift hade lämnats till O.Å. hade han tidigt kunnat avgöra om han ansåg att förrättningskostnaden var rimlig i förhållande till förrättnings resultat, och om så inte var fallet hade han kunnat återkalla ansökan utan att stora kostnader hade lagts ner på utredning och handläggning. I aktuellt fall hade drygt 50 000 kr redan upparbetats när O.Å. fick reda på de nya prisuppgifterna, och dessa kostnader ska enligt 2 kap. 6 § stycket FBL bekostas av sökanden om ärendet ställs in. Sökanden får alltså betala hela den ursprungliga beräknade kostnaden för förrättningen utan att få något resultat av ansökan om fastighetsbestämning. Detta måste anses helt oskäligt.

Flm inte kontaktade O.Å. när handläggningen påbörjades, utan kontakt togs först när utredning genomförts och flera timmar redan lagts på ärendet. O.Å. fick därför aldrig någon information om ärendets omfattning och pris innan omfattande kostnader för handläggning och utredning redan uppstått.

Ansvar för att utreda ansökan ligger helt på myndigheten, som genom frågor och påpekanden till sökanden ska tolka ansökan, 23 § FL. I detta fall har dock ansökan varit solklar avseende ansökt åtgärd. Ingenstans i ansökan anges att det endast är fastighetens gränser i vatten som ansökan avser. Dessutom visar kartan till ansökan på gränspunkter både på land och i vatten, varför det inte finns några otydligheter i ansökan avseende begärd åtgärd.

LM har fakturerat för nedlagd tid, inklusive tid för den felaktiga handläggningen och kommunikeringen av ärendet, vilket strider mot 1 § 2 punkten LMFS 2019:4 samt mot förvaltningsrättsliga principer. LM:s hantering av ärendet strider även mot JO:s uttalande om korrekt hantering av inkommande frågor i JO:s ärende 4903-2010. Även om detta ärende berör inkomna frågor bör vägledning även kunna tas avseende hur myndigheten har att hantera handläggningen av ärenden.

Utifrån detta är det inte skäligt att O.Å. ska faktureras 55 000 kr.
Förrättningskostnaden bör sänkas till att motsvara vad som kan anses motsvara skälig handläggningstid för att läsa en ansökan, planera handläggning, beräkna kostnader och informera sökanden om dessa, samt administrera en återkallelse.

Ersättning för rättegångskostnader

Av förarbetena till fastighetsbildningslagen framgår att rätt till ersättning för rättegångskostnader i princip inte föreligger för den enskilde i mål mot det allmänna. Det finns dock ett visst utrymme att frångå huvudregeln om det föreligger synnerliga skäl, dvs. när omständigheterna är sådana att det skulle vara stötande om den enskilde själv tvingades svara för sina kostnader (prop. 2003/04:115 s. 29 f.). Det är således möjligt att under vissa förutsättningar förplikta LM att ersätta den enskildes rättegångskostnad.

Enligt NJA 2017 s. 503, som avser rättegångskostnader vid prövning av fastighetsbildningsbeslut, men som ändå har viss tillämplighet avseende rättegångskostnader vid överklagade fakturor, då båda prövningarna förutsätter synnerliga skäl och regeln i 16 kap. 14 a § FBL tillkommit med bestämmelsen i 16 kap. 14 § 4 stycket FBL som förebild, ska ersättning utgå om den enskilde har haft kostnader som faller utanför ramen för vad som normalt kan begäras. Som exempel på sådana kostnader nämns kostnader för juridiskt eller tekniskt biträde. Kostnaderna ska ha varit nödvändiga för att tillvarata sakägarens rätt och får inte vara självförvållade.

O.Å. vill här även peka på utfallet i HD:s dom den 1 december 2020 i mål nr Ö 5734–19 avseende enskildas rätt till rättegång mot staten avseende felaktiga myndighetsbeslut och ersättning för uppkomna rättegångskostnader. I detta fall får O.Å., på grund av myndighetens bristfälliga handläggning, kommunikering och utredning, betala ett belopp motsvarande den ursprungligen uppskattade förrättningskostnaden för genomförande av hela förrättningen, för en återkallad förrättning, utan att få något fastighetsbestämningsbeslut.

Med tanke på vad som förekommit under ärendets handläggning avseende felaktig handläggning, felaktig information till sökanden och myndighetens hantering av sina egna misstag där O.Å. ställts inför ultimatumet ”betala alla kostnader eller återkalla”, samt att O.Å. ursprungligen nekats skälig svarstid för detta ultimatum, bedöms synnerliga skäl föreligga för att O.Å. ska medges ersättning för sina rättegångskostnader.

LM

Den 18 februari 2020 inkom en ansökan om lantmäteriförrättning gällande fastighetsbestämning av fastigheten B i Österåker kommun.

Initialt i handläggningen har ansvarig flm varit i kontakt med klagande avseende ansökan samt information om att en utredning av gränserna är upprättad och en kartbeställning är skickad. Den 5 oktober 2020 skickade även flm mail till O.Å. om den uppskattad förrättningskostnad, 55 000 kr.

Den 6 november 2020 har flm och O.Å. kontakt vad avser fastighetsbestämningen och alternativ om att fortsätta handläggningen eller återkalla ansökan ställs till O.Å. meddelar per mail att han vill att förrättningen ska fortsätta.

Den 10 november 2020 diskuterar O.Å. och flm gränserna igen. Frågan avseende om det enbart var landsgränser eller även vattengränser som skulle mätas uppstår och O.Å. svarar att det är både land- och vattengränser som O.Å. vill ha bestämda. Flm lämnar en ny kostnads-uppskattning eftersom inmätning av land- och vattengränser inte tagits höjd för vid den tidigare prisuppskattning. Ny uppskattad förrättningskostnad blev 150 000 kr.

Den 11 november sker nya sakägarkontakter mellan O.Å. och flm. I ansökan har förrättningslantmätaren förstått ansökan som att enbart vatten-gränserna skulle mätas in, men när O.Å. nu meddelar att även lands-gränserna ska mätas in och bestämmas har flm lämnat en ny prisuppskattning. O.Å. har dock meddelat att O.Å. förväntar sig att land- och vattengränserna mäts in och bestäms till en förrättningskostnad om 55 000 kr.

Kontakter fortsätter ske mellan flm och O.Å., samt dennes ombud mellan den 13 november 2020 och den 18 december 2020. Den 11 januari 2021 inkommer återkallelse från O.Å.. Den 4 februari 2021 ställs ärendet in efter återkallelse från O.Å.. Förrättningen avslutades den 4 februari 2021 med beslut om inställelse efter återkallelse. Beslutet har vunnit laga kraft.

Den 18 december beslutades om nedskrivning med 8 timmar motsvarande ett belopp om 12 300 kr. Ärendet slutfakturerades den 15 februari 2021 med ett belopp om 55 080 kr motsvarande 34,65 timmar.

O.Å. anser att förrättningskostnaden om 55 080 kr är oskälig. Han har bl.a. anfört att prisuppgiften ändrats mycket och att han inte ska bekosta flm:s missar i handläggningen.

Nedan följer en redogörelse över debiteringens huvudsakliga arbetsmoment. Utöver dessa moment krävs ibland hanteringar i LM:s ärendesystem samt notering i ärendets dagbok.

- I ärendet har 19,4 timmar debiterats avseende beredning (i huvudsak av ansvarig flm). I denna tidspost ingår initial administrativ beredning, dvs. genomgång av ansökan samt handlingar som är av relevans för ärendet. Genomgång av berörda fastigheter, fördelning av rättigheter, tid för bedömningar i ärendet m.m. I denna tidkod ingår även lämplighetsprövning och oskadlighetsprövning av sökt fastighetsbildningsåtgärd. I detta ärende har även arbetet med att ta fram återkallelseprotokoll fört på tidkoden beredning. I denna tidkod ingår i detta ärende, även tid för att maila och ha kontakt med O.Å. och dess ombud.
- I ärendet har 1,5 timmar debiterats för sakägarkontakter. Sakägarkontakter har skett genom telefonsamtal och mail.
- I ärendet har 8,25 timmar debiterats gällande kontroller av berörda fastigheter, samfälligheter, mantal, gränser, gränsernas tillkomst och rättigheter.
- I ärendet ingår 5,5 timmar avseende beräkning, kartframställning och teknisk samt framställning av karta.

LM prövar förutsättningar och omständigheter i varje enskilt ärende vilket kan leda till olika tidsbehov och förrättningskostnader i enskilda ärenden. LM:s skyldighet att debitera för nedlagd tid och kostnad är författningsstyrt.

Kostnadsuppskattning har skett i ärendet. Detta har flm kommunicerat med O.Å.. LM är emellertid inte bunden vid en kostnadsuppskattning. LM:s skyldighet att debitera efter behov av tid och kostnad är dock författningsstyrt. Flm har en lagstadgad utredningsskyldighet att tillse att ärendet blir berett och utrett i enlighet med yrkanden. För detta och avslutande åtgärder m.m. har det sammanlagt krävts 34,65 timmar i detta ärende. I ärendet har tid förts enligt löpande räkning. LM har fakturerat för all nedlagd tid. Förrättningskostnaden har varit nödvändig för handläggning av ansökan, precisering, bedömning m.m. samt slutförande av detta ärende och beloppet är skäligt.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 16 kap. 8 § första stycket FBL avgjort målet utan att hålla sammanträde. O.Å. har slutfört sin talan.

LM har rätt att ta betalt för sitt arbete, vilket framgår av bl.a. förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar Av 4 § förordning framgår

att avgifter beräknas efter den tid som har behövts för handläggningen av förrättningen. I debiterbar tid ingår all tid som har behövts för ärendets handläggning från det att ansökan kom in till myndigheten till dess att ärendet avslutats. Detta gäller även om förrättningen återkallas.

I förrättningsärendet har det inte träffats någon överenskommelse om fast pris vilket innebär att debitering sker enligt löpande räkning. Den information om uppskattat pris som LM lämnat är inte bindande.

Bestämmelsen i 36 § konsumenttjänstlagen inte är analogt tillämplig beträffande lantmåteriförrättningar (MÖD 2016:16). I det avgörandet hade LM lämnat ett uppskattat pris som sedermera överskridits med mer än 15 procent, vilket enligt Mark och miljööverdomstolen inte i sig var skäl för att sätta ned fakturan.

I det här fallet finns inte anledning att se annorlunda på saken. Att den uppskattade prisuppgiften överskridits utgör alltså inte i sig skäl att sätta ned förrättningskostnaden. LM:s kostnadsanspråk ska i stället bedömas efter den tid som har behövts för handläggningen av förrättningen och med hänsyn till om den debiterade förrättningskostnaden är skälig.

Av handlingarna framgår att 34,65 timmar har lagts ned i ärendet och att totalt 55 080 kr har debiterats. Vid en genomgång av dagboksbladet och den tidredovisning som ingivits av LM framgår att den tid som LM lagt ned under september till november 2020 är relativt jämt fördelat. Av dagboksbladet framgår att det under samma period varit frekventa kontakter mellan O.Å., Å.s ombud och LM. Av handlingarna i akten framgår vidare att O.Å. givit in ett antal handlingar i ärendet som LM varit tvungna att ta i beaktande. LM feltolkade i och för sig den initiala ansökan och mot denna bakgrund skedde ett visst merarbete. LM har dock reducerat nedlagd tid med 8 timmar vilket får anses kompensera för det misstaget. Mark- och miljödomstolen bedömer att den nedlagda tiden har behövts för ärendets handläggning. Den debiterade kostnaden är skälig och det finns inte skäl att sätta ned beloppet. Vad O.Å. anfört i övrigt motiverar inte heller en nedsättning av beloppet.

Det anförda innebär sammantaget att överklagandet ska avslås.

Rättegångskostnader

Enligt mark- och miljödomstolen är omständigheterna i det här fallet inte sådana att det är motiverat att med tillämpning av 16 kap. 14 a § FBL tillerkänna O.Å.s ersättning för rättegångskostnader. Yrkandet om ersättning för rättegångskostnader ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-02)
Överklagande senast den 20 april 2021.

Inge Karlström

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Inge Karlström, ordförande, och tekniska rådet Monica Haapaniemi.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.